

І. М. Волков

С. В. Бєлай

ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ОБ'ЄКТІВ ДИПЛОМАТИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Розкрито зміст основних термінологічних понять, які використовуються у процесі дослідження організаційно-правового механізму забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення в Україні в умовах кризових ситуацій. Наведено узагальнений перелік основних конвенційних потреб об'єктів дипломатичного призначення в країні перебування, пов'язаних із забезпеченням їх безпеки. Запропоновано функціональну модель механізмів державного управління системою забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення, у тому числі й в умовах кризових ситуацій.

Ключові слова: державне управління, організаційно-правовий механізм, понятійно-термінологічний апарат, забезпечення безпеки, охорона, дипломатичні представництва, консульські установи, Національна гвардія України.

Постановка проблеми. Передбачений нормами міжнародного права, ратифікованими в установленому порядку, обов'язок забезпечення безпеки дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав в умовах виникнення кризових ситуацій, пов'язаних, зокрема, з реальним існуванням терористичних загроз, проведенням поряд із ними численних протестних акцій, покладає на Україну як державу перебування додаткову відповідальність. Такі події вимагають від відповідних органів державної влади та їх посадових осіб приділяти належну увагу діяльності з планування й організації систем охорони таких об'єктів, вдосконалення організаційно-правового механізму їхнього убезпечення.

Тому проблематика підвищення ефективності державного управління у сфері забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення в умовах кризових ситуацій сьогодні набуває особливої актуальності. Реалізація зазначеного завдання вбачається у розробленні функціональної моделі механізмів державного управління системою забезпечення

© І. М. Волков, С. В. Бєлай, 2020

безпеки об'єктів дипломатичного призначення.

Основою будь-якого дослідження і насамперед – наукового, по праву вважається процес з'ясування, формування та подальшого використання понятійно-термінологічного апарату, прийнятого у певній галузі знань. Поняття є однією з форм мислення, результатом узагальнення суттєвих ознак об'єкта дійсності [1, с. 1049]. Слово або вислів, що означає чітко окреслене спеціальне поняття якої-небудь галузі науки, техніки, мистецтва, суспільного життя тощо, є терміном [1, с. 1444].

Таким чином, понятійно-термінологічний апарат як сукупність понять і термінів у певній галузі являє собою засіб вираження думок, поглядів, рішень, які утворюються в ході розумової діяльності людини, пов'язаної з дослідженням нею процесів і явищ, що відбуваються у внутрішньому і зовнішньому середовищі, або будь-яких об'єктів існуючої дійсності.

Тому під час проведення наукових досліджень за будь-якою темою, як правило, уточнюється понятійно-термінологічний апарат з метою забезпечення більш повного розкриття

результатів такого дослідження. Не є винятком і процеси, пов'язані з державним управлінням, зокрема, у сфері функціонування організаційно-правового механізму забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення в Україні в умовах кризових ситуацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Понятійно-термінологічний апарат, який використовується у сфері державного управління і функціонування його механізмів, наводять чимало авторів, серед них В. Т. Бусел [1], С. В. Мочерний [2], Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, Ю. П. Сурмін [3], Г. П. Ситник [4], А. М. Михненко, Н. М. Грущинська, Ю. В. Нестеряк [5] та багато інших науковців. Цей понятійно-термінологічний апарат застосовували і вдосконалювали Г. С. Ситник, С. Т. Полтораки, Ю. В. Аллеров, О. Г. Бондаренко та інші вчені під час вивчення проблематики, пов'язаної із питаннями національної безпеки, функціонуванням органів військового управління в різних умовах.

Метою статті є розкриття й удосконалення змісту основних понять і термінів, які використовуються у процесі дослідження організаційно-правового механізму забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення в Україні в умовах кризових ситуацій, та узагальнення основних конвенційних потреб об'єктів дипломатичного призначення в країні перебування, пов'язаних із забезпеченням їх безпеки, для обґрунтування функціональної моделі механізмів державного управління системою забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення у визначених умовах.

Виклад основного матеріалу. Вивчення процесів функціонування механізмів державного управління в різних сферах суспільних відносин є доволі поширеним предметом наукових досліджень на цей час. Тому понятійно-термінологічний апарат, який при цьому використовується науковцями, також достатньо розвинений. Однак слід зауважити, що залежно від теми дослідження автори використовують своє розуміння тих чи інших термінів. З огляду на це виникає необхідність в уточненні термінології, прийнятої у сфері забезпечення безпеки дипломатичних представництв і консульських установ, акредитованих в Україні.

Конвенціями [6, 7] вводиться значення багатьох термінів, що визначають сутність окремих суб'єктів та об'єктів, на які поширюється їхня дія. Однак цей перелік не є вичерпним. Тому вважаємо за доцільне введення узагальнюючого поняття “об'єкти дипломатичного призначення”, яке буде охоплювати певний суб'єктно-об'єктний склад, необхідний для розуміння сфери поширення повноважень органів державної влади країни перебування під час вирішення питань їхнього обезпечення.

Загальноприйнятий термін – “об'єкт”, одним із значень якого є: явище, предмет, особа, що на них спрямовано певну діяльність, увагу і т. ін. [1, с. 803], наприклад: предмет наукового дослідження, спеціальної зацікавленості, компетенції.

Термін “дипломатія” означає діяльність уряду та спеціальних органів зовнішніх зносин щодо здійснення зовнішньої міжнародної політики держави, а також захисту інтересів держави за кордоном [1, с. 296]. Похідним від “дипломатії” є термін “дипломатичний”, тобто те, що стосується дипломатії. Термін “призначення” одним із значень має – роль, завдання когось, чого-небудь у житті, існуванні; цілеспрямованість, мета використання чого-небудь [1, с. 1116]. З урахуванням значень перелічених термінів і завдань нашого дослідження можна сформулювати поняття “об'єкт дипломатичного призначення”.

Об'єкт дипломатичного призначення – це предмет, особа, місце, будівля, споруда або їх група, на яких спрямована діяльність, увага тощо уряду та спеціальних органів зовнішніх зносин щодо здійснення зовнішньої міжнародної політики держави, а також захисту інтересів держави за кордоном, і які виконують або використовують під час виконання завдань дипломатичної діяльності.

Суб'єктно-об'єктний склад поняття “об'єкти дипломатичного призначення” подано на рис. 1.

Потребують формулювання визначення понять “місце компактного перебування осіб дипломатичного представництва або консульської установи, а також місце розташування їх майна у разі евакуації” та “евакуаційна колона з персоналом та майном дипломатичного представництва або консульської установи”.

ОБ'ЄКТИ ДИПЛОМАТИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	<i>Дипломатичне представництво (посольство, місія):</i>
	голова представництва; співробітники представництва; члени персоналу представництва; дипломатичний агент; члени адміністративно-технічного персоналу; члени обслуговуючого персоналу; приватний домашній робітник; приміщення представництва (будівлі або частини будівель, які використовуються для діяльності представництва); дипломатична пошта; дипломатичний кур'єр; транспорт дипломатичного представництва
	<i>Консульська установа (генеральне консульство, консульство, віце-консульство, консульське агентство):</i>
	голова консульської установи; консульська посадова особа; консульський службовець; робітник обслуговуючого персоналу; консульське приміщення; транспорт консульської установи
	<i>Місце проживання (перебування) осіб дипломатичного представництва або консульської установи</i>
<i>Місце компактного перебування персоналу дипломатичного представництва або консульської установи, а також місце розташування їх майна у разі евакуації</i>	
<i>Евакуаційна колона з персоналом та майном дипломатичного представництва або консульської установи</i>	

Рис. 1. Перелік основних об'єктів дипломатичного призначення, стосовно яких можуть здійснюватися заходи забезпечення безпеки

Зазначені поняття без розкриття їх змісту наведені у Законі України “Про Національну гвардію України” [8, п. 6 ч. 1 ст. 19], де визначено умови застосування озброєння та бойової техніки Національної гвардії України.

Пропонуємо такі визначення цих понять.

Місце компактного перебування персоналу дипломатичного представництва або консульської установи, а також місце розташування їх майна у разі евакуації – це простір, пункт, будівля, споруда або будь-який інший об'єкт інфраструктури, який використовується для тимчасового компактного перебування персоналу дипломатичного представництва або консульської установи, а також для розміщення майна в умовах організованого вивезення дипломатичного представництва або консульської установи, їх документів та інших матеріальних цінностей з небезпечної місцевості під час війни, стихійного лиха або інших кризових ситуацій.

Евакуаційна колона з персоналом та майном дипломатичного представництва або консульської установи – група людей або

предметів (автомобілів, автобусів, спеціальних автомобілів чи інших транспортних засобів), які розміщені або рухаються витягнутою лінією, ряд за рядом під час переміщення персоналу дипломатичного представництва або консульської установи, їх документів та інших матеріальних цінностей з небезпечної місцевості під час війни, стихійного лиха або інших кризових ситуацій.

Ураховуючи те, що тема дослідження торкається питань забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення в кризових умовах, пропонуємо формулювання ще деяких окремих понять, які будуть нами застосовані.

Забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення в умовах кризових ситуацій – створення надійних умов функціонування, гарантування стану захищеності об'єктів дипломатичного призначення від несанкціонованих випадкових чи навмисних дій будь-яких осіб, втручання в їх санкціоновану діяльність будь-яким способом або здійснення на неї протиправного впливу будь-яким способом під час війни,

стихійного лиха або інших кризових ситуацій на таких об'єктах або у безпосередній близькості від них.

Основні завдання, які покладаються на державу перебування дипломатичного представництва чи консульської установи іноземної держави, визначені конвенціями [6, 7, 9]. Узагальнено такі потреби подано схематично на рис. 2.

З огляду на сутність викладених вище понять слід звернути увагу на визначення поняття “кризова ситуація”. Якщо поняття “війна” і “надзвичайний стан” тісно пов’язані із

законодавчо визначеними поняттями, підставами введення, заходами тощо правових режимів “воєнного стану” і “надзвичайного стану”, то “кризова ситуація” може бути не пов’язана із запровадженням певних правових режимів і тому має більш розширений зміст.

Визначення кризової ситуації містяться у низці нормативно-правових актів України. Окремі з них, хоча і втратили чинність, однак будуть нами розглянуті. Основні серед них наведені у таблиці.

Рис. 2. Потреби забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення в країні перебування

Назва нормативно-правового акта	Зміст поняття
1. Наказ Міністерства транспорту України від 17.02.2003 № 109 “Про затвердження Програми підготовки авіаційного персоналу в галузі авіаційної безпеки” (втратив чинність від 16.07.2007)	<i>Кризова ситуація</i> – ситуація, яка склалася внаслідок вчинення протиправних і навмисних дій, пов’язаних з посяганням на нормальну, регулярну і безпечну діяльність цивільної авіації, що спричинили нещасні випадки з людьми, майнові збитки, акти незаконного втручання у діяльність цивільної авіації або які створили реальну загрозу настанню таких наслідків
2. Рішення “Про проект Угоди про взаємодію прикордонних військ держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав при виникненні кризових ситуацій на зовнішніх кордонах” від 12.04.1996	<i>Кризова ситуація</i> – це сукупність військово-політичних і соціальних конфліктів, що дестабілізують становище на ділянках зовнішнього кордону і вимагають колективних заходів для його стабілізації
3. Наказ Державного комітету ядерного регулювання України від 28.08.2008 № 156 “Про затвердження Загальних вимог до систем фізичного захисту ядерних установок та ядерних матеріалів і Загальних вимог до систем фізичного захисту ядерних матеріалів при їх перевезенні”	<i>Кризова ситуація</i> – ситуація, що склалася або може скластися внаслідок вчинення або загрози вчинення диверсії, крадіжки або будь-якого іншого незаконного вилучення ядерних матеріалів
4. Наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, Міністерства надзвичайних ситуацій від 15.09.2011 № 501/1001 “Про затвердження Вимог до визначення порядку дій персоналу підрозділу фізичного захисту, персоналу підрозділу обліку та контролю ядерних матеріалів в умовах надзвичайних і кризових ситуацій”	<i>Кризова ситуація</i> – ситуація, що склалася на об’єкті внаслідок вчинення протиправної дії щодо об’єкта, яка може призвести або призвела до вчинення диверсії, крадіжки, іншого неправомірного вилучення ядерних та інших радіоактивних матеріалів
5. Наказ Міністерства соціальної політики України від 01.07.2016 № 716 “Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання”	<i>Кризова ситуація</i> – ситуація, в якій з’являється набір травматичних подій, обставин, з яких людина не може вийти, не змінивши їх. Кількість можливих варіантів змінювати ці обставини незначна, будь-яка спроба змін обставин традиційними чи звичайними способами може призвести до погіршення ситуації, до зменшення можливостей та ще більшого обмеження дій
6. Закон України “Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації” від 21.03.2017 № 1965-VIII	<i>Кризова ситуація</i> – ситуація, що склалася внаслідок вчинення протиправних і навмисних дій, пов’язаних з посяганням на нормальну, регулярну і безпечну діяльність цивільної авіації, що спричинили нещасні випадки з людьми, майнові збитки, акти незаконного втручання або створили реальну загрозу таких наслідків
7. Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про Раду національної безпеки і оборони України” щодо вдосконалення координації і контролю у сфері національної безпеки і оборони” від 25.12.2014 № 43-VIII	<i>Кризовою ситуацією</i> вважається крайнє загострення протиріч, гостра дестабілізація становища у будь-якій сфері діяльності, регіоні, країні

З огляду на тематику нашого дослідження вважаємо за доцільне прийняти за основу міркування, що *кризова ситуація* – це сукупність умов та обставин, які склалися на об'єкті дипломатичного призначення або поблизу нього внаслідок вчинення або виникнення реальної загрози вчинення протиправних дій, пов'язаних із посяганням на його нормальну, регулярну і безпечну санкціоновану діяльність, що може бути причиною загибелі, нещасних випадків з людьми, знищення або пошкодження майна, незаконного втручання у діяльність, або які створюють реальну загрозу настання таких наслідків.

Під *механізмами державного управління у сфері забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення в умовах кризових ситуацій* слід розуміти сукупність заходів (правових, організаційних, превентивних та ін.), виражених у прийнятих рішеннях, застосованих важелях, стимулах, методах, процесах, за допомогою яких уповноважені суб'єкти державного (публічного) управління здійснюють вплив на сферу забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення з метою підтримання стану їх захищеності від несанкціонованих випадкових чи навмисних дій будь-яких осіб, втручання в їх санкціоновану діяльність будь-яким способом або здійснення на неї протиправного впливу будь-яким способом під час війни, стихійного лиха або інших кризових ситуацій на таких об'єктах або у безпосередній близькості від них.

Узагальнення та аналіз нормативно-правової бази, яка складає основу правового механізму регулювання забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення, а також дослідження напрямів його вдосконалення були наведені у статті [10]. Правовий механізм у взаємозв'язку з його правовими нормами, будучи складовою частиною організаційно-правового механізму, здійснює суттєвий вплив на всі його складові частини і зумовлює їх внутрішні процеси, а також можливості розвитку.

Окремі елементи організаційного механізму були наведені у [11]. Зазначалося, що вони мають забезпечити досягнення основної мети – створення надійної, своєчасної та достатньої системи заходів, спрямованих на забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення

в різних умовах суспільно-політичної обстановки у державі перебування, у тому числі й під час виникнення кризових ситуацій [11, с. 234].

Таким чином, враховуючи проведені дослідження щодо розкриття і вдосконалення змісту основних понять і термінів, які використовуються під час дослідження організаційно-правового механізму забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення в Україні в умовах кризових ситуацій, та узагальнення основних конвенційних потреб об'єктів дипломатичного призначення в країні перебування, пов'язаних із забезпеченням їх безпеки, можливо обґрунтувати функціональну модель механізмів державного управління системою забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення у визначених умовах.

Розроблена функціональна модель механізмів державного управління системою забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення забезпечує функціонування об'єктів дипломатичного призначення, у тому числі й в умовах кризових ситуацій (рис. 3).

В основу запропонованої моделі покладені потреби забезпечення безпеки об'єкту дипломатичного призначення. Вони формуються на підставі визначених конвенційних обов'язків країни перебування та з урахуванням ідентифікованих загроз безпеці об'єкта і зумовлюють подальшу спрямованість функціонування організаційно-правового механізму забезпечення безпеки.

Суб'єктом управління у зазначеній сфері виступає держава в особі її уповноважених органів та осіб, які складають упорядковану, ієрархічно побудовану систему і наділені чітко визначеними правами, обов'язками та повноваженнями, спрямованими на здійснення цілеспрямованого регулюючого впливу на об'єкт управління. До них слід віднести: Президента України; Верховну Раду України; Кабінет Міністрів України; Міністерство закордонних справ України; Державну прикордонну службу України; Міністерство внутрішніх справ України; Службу безпеки України; Державну службу охорони; Державну службу України з надзвичайних ситуацій; Національну поліцію; Національну гвардію України; обласні державні адміністрації.

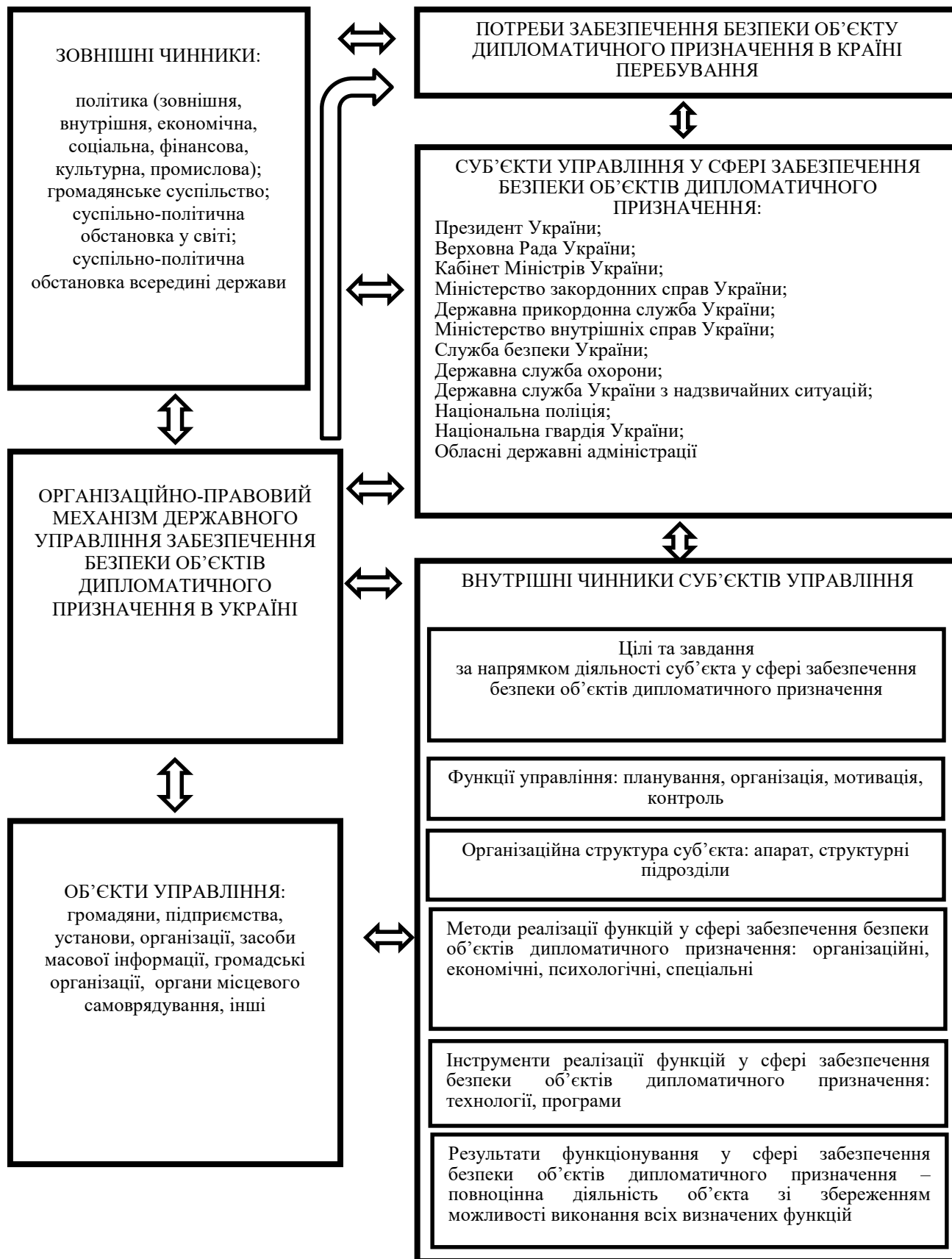

Рис. 3. Функціональна модель механізмів державного управління системою забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення, у тому числі й в умовах кризових ситуацій

Об'єктами державного управління у цій сфері виступають громадяни, підприємства, установи, організації, засоби масової інформації, громадські організації, органи місцевого самоврядування та ін.

Засобом реалізації функцій держави у цій сфері є організаційно-правовий механізм державного управління забезпеченням безпеки об'єктів дипломатичного призначення в Україні як система правових і організаційних заходів, які реалізуються і проявляють себе у рішеннях, прийнятих суб'єктами управлінської діяльності, застосованих ними важелях, стимулах, методах, процесах. За їх допомогою уповноважені суб'єкти державного (публічного) управління здійснюють керуючий і регулюючий вплив на сферу забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення. Основною метою такої діяльності є забезпечення захищеності об'єктів від несанкціонованих дій будь-яких осіб, втручання в їх законну діяльність будь-яким способом або здійснення на неї протиправного впливу будь-яким способом. Функціонування механізму повинно забезпечити досягнення основної мети також і в умовах війни, стихійного лиха або інших кризових ситуацій на об'єктах або у безпосередній близькості від них.

Суттєвою частиною моделі є зовнішні та внутрішні чинники, які здійснюють вплив на всі її складові. До зовнішніх чинників можна віднести політику (зовнішню, внутрішню, економічну, соціальну, фінансову, культурну, промислову); громадянське суспільство; суспільно-політичну обстановку у світі; суспільно-політичну обстановку всередині держави. Внутрішніми чинниками можуть бути: цілі та завдання за напрямком діяльності суб'єкта у сфері забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення; функції управління (планування, організація, мотивація, контроль); організаційна структура суб'єкта (апарат, структурні підрозділи); методи реалізації функцій (організаційні, економічні, психологічні, спеціальні); інструменти реалізації функцій (технології, програми); результати функціонування (повноцінна діяльність об'єкта зі збереженням можливості виконання всіх визначених функцій).

Висновки

Підсумовуючи викладене, можна зазначити таке.

1. Проблематика підвищення ефективності державного управління у сфері забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення в умовах кризових ситуацій сьогодні набуває особливої актуальності. Реалізація зазначеного завдання вбачається у розробленні функціональної моделі механізмів державного управління системою забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення.

2. Розвиток механізму державного управління забезпеченням безпеки об'єктів дипломатичного призначення в Україні в умовах кризових ситуацій полягає в обґрунтуванні правового й організаційного механізмів управління та подальшому їх удосконалюванні. Основою досліджень, що проводяться у зазначеному напрямку, має стати також удосконалення понятійно-термінологічного апарату, який повинен забезпечити повне і доступне розуміння понять, що застосовуються під час вивчення цієї сфери суспільних відносин.

3. Запропонована функціональна модель механізмів державного управління системою забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення, у тому числі й в умовах кризових ситуацій, дає змогу здійснювати достовірну ідентифікацію загроз, забезпечує підвищення рівня готовності сил і засобів усіх суб'єктів забезпечення безпеки об'єктів дипломатичного призначення з метою підтримання належного рівня їх безпеки та надійного захисту від можливих протиправних посягань.

Перспективами досліджень за зазначеною темою буде подальше з'ясування внутрішніх і зовнішніх чинників функціонування організаційно-правового механізму з метою вдосконалення його ефективності.

Перелік джерел посилання

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : Перун, 2005. 1728 с.
2. Економічна енциклопедія : 3 т. / відп. ред. С. В. Мочерний. Київ : Академія, 2001. Т. 2. 848 с.
3. Ковбасюк Ю. В., Ващенко К. О., Сурмін Ю. П. Державне управління : підручник : у 2 т. Київ ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.

4. Ситник Г. П. Державне управління у сфері національної безпеки (концептуальні та організаційно-правові засади) : підручник / Г. П. Ситник. Київ : НАДУ, 2011. 730 с.

5. Публічне управління та національна безпека : монографія / А. М. Михненко та ін. ; за ред. А. М. Михненка і Н. М. Грущинської. Київ : НАУ, 2019. 340 с.

6. Про дипломатичні зносини : Віденська конвенція від 18 квітня 1961 р. (ратифікована з обмовкою Указом Президії ВР СРСР № 2208-VI від 11.02.1964 р. Указом Президії ВР УРСР від 21.03.1964 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048#Text. (дата звернення: 12.08.2020).

7. Про консульські зносини : Віденська конвенція 1963 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_047#Text. (дата звернення: 12.08.2020).

8. Про Національну гвардію України : Закон України від 13.03.2014 № 876-VII. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text>. (дата звернення: 20.11.2020).

9. Про запобігання та покарання злочинів проти осіб, які належать до персоналу дипломатичних місій : Віденська конвенція 1973 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_389 (дата звернення: 23.08.2020).

10. Волков І. М. Охорона дипломатичних представництв підрозділами Національної гвардії України: напрями вдосконалення організаційно-правового механізму державного регулювання. *Честь і закон*. 2020. № 2 (73). С. 92–98.

11. Volkov I. Organizational mechanism for ensuring the security of facilities of diplomatic purpose of foreign states in ukraine in conditions of crisis. *East journal of security studies*. 2019. Vol. 4. № 1. P. 223–238.

Стаття надійшла до редакції 17.09.2020 р.

УДК 355.426.4:351.88

И. Н. Волков, С. В. Белай

ФУНКЦИОНАЛЬНАЯ МОДЕЛЬ МЕХАНИЗМОВ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ СИСТЕМОЙ ОБЕСПЕЧЕНИЯ БЕЗОПАСНОСТИ ОБЪЕКТОВ ДИПЛОМАТИЧЕСКОГО НАЗНАЧЕНИЯ

Раскрыто содержание основных терминологических понятий, используемых при исследовании организационно-правового механизма обеспечения безопасности объектов дипломатического назначения в Украине в условиях кризисных ситуаций. Приведен обобщенный перечень основных конвенционных потребностей объектов дипломатического назначения в стране пребывания, связанных с обеспечением их безопасности. Предложена функциональная модель механизмов государственного управления системой обеспечения безопасности объектов дипломатического назначения, в том числе и в условиях кризисных ситуаций.

Ключевые слова: государственное управление, организационно-правовой механизм, понятийно-терминологический аппарат, обеспечение безопасности, охрана, дипломатические представительства, консульские учреждения, Национальная гвардия Украины.

UDC 355.426.4:351.88

I. Volkov, S. Bielai

FUNCTIONAL MODEL OF MECHANISMS OF PUBLIC ADMINISTRATION OF THE SECURITY SYSTEM OF DIPLOMATIC PURPOSE OBJECTS

The basis of any research and first of all – scientific one, is rightly considered to be the process of clarification, formation and further use of the conceptual and terminological apparatus adopted in a particular field of knowledge. The concept is one of the forms of thinking, the result of generalization of the essential features of the object of reality. A word or phrase that means a clearly defined special concept of

any field of science, technology, art, social life, etc is a term. Thus, the conceptual and terminological apparatus, as a set of concepts and terms in a particular field, is a means of expressing thoughts, views, decisions that are formed in the course of human mental activity associated with the study of processes and phenomena occurring internally and externally in the environment or any objects of existing reality.

Therefore, in the course of scientific research on any topic, as a rule, there is a clarification of the conceptual and terminological apparatus, in order to ensure more complete disclosure of the results of such research. Processes related to public administration are no exception, in particular in the field of functioning of the organizational and legal mechanism for ensuring the security of diplomatic facilities in Ukraine in crisis situations.

The study of the processes of functioning mechanisms of public administration in various spheres of public relations is a fairly common subject of scientific research at present. Therefore, the conceptual and terminological apparatus used by scientists is also quite developed. However, it should be noted that depending on the research topic, the authors use their own understanding of certain terms. In view of this, there is a need to clarify the terminology adopted in the field of security of diplomatic missions and consular posts accredited in Ukraine.

The article reveals the content of the main terminological concepts used in the study of the organizational and legal mechanism for ensuring the security of diplomatic facilities in Ukraine in crisis situations. A generalized list of the main conventional needs of diplomatic facilities in the host country related to their security is given. The functional model of mechanisms of state management of system of maintenance of safety of objects of diplomatic appointment, including in the conditions of crisis situations is offered.

Keywords: public administration, organizational and legal mechanism, conceptual and terminological apparatus, security, diplomatic missions, consular posts, National Guard of Ukraine.

Волков Ігор Миколайович – начальник юридичної служби Національної академії Національної гвардії України

<http://orcid.org/0000-0001-6565-3684>

Бєлай Сергій Вікторович – доктор наук з державного управління, професор, начальник кафедри військово-соціального та психологічного забезпечення Національної академії Національної гвардії України

<http://orcid.org/0000-0002-0841-9522>